Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MELCHIORJA WATHELETA,
predstavljeni 10. julija 2018[1]

Zadeva C-478/17

IQ
proti
JP

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju, Romunija))

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost v sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo – Prenos pristojnosti na sodišče, ki je bolj primerno za odločanje o zadevi – Pojem ‚sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo'"

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki se nanaša na razlago člena 15 Uredbe (ES) št. 2201/2003,[2] je vložilo Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju, Romunija) v okviru spora v zvezi s starševsko odgovornostjo med tožečo stranko, IQ, materjo treh mladoletnih otrok, ki od leta 2012 prebivajo z njo v Združenem kraljestvu, in toženo stranko, JP, očetom otrok, ki je tuj državljan s prebivališčem v Romuniji.

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

2. V uvodnih izjavah 12, 13 in 21 Uredbe št. 2201/2003 je navedeno:

„(12) Temelji pristojnosti v zadevah starševske odgovornosti, določeni v tej uredbi, so oblikovani tako, da kar najbolj upoštevajo interese otroka, zlasti kriterij povezanosti. To pomeni, da je v prvi vrsti pristojna država članica, v kateri ima otrok običajno prebivališče, z izjemo nekaterih primerov spremembe otrokovega prebivališča ali v skladu s sporazumom med nosilcema starševske odgovornosti.

(13) Ta uredba omogoča, da v interesu otroka izjemoma in pod določenimi pogoji, pristojno sodišče lahko prenese zadevo na sodišče druge države članice, če je to sodišče bolj primerno za odločanje o zadevi. […]

(21) Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, izrečenih v državi članici, mora temeljiti na načelu medsebojnega zaupanja, razloge za nepriznanje pa je treba omejiti na kar najmanjši obseg."

1 Jezik izvirnika: francoščina.

2 Uredba Sveta z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243, imenovana Uredba Bruselj IIa).

3. Člen 1 Uredbe št. 2201/2003 določa:

„1. Ta uredba se uporablja ne glede na vrsto sodišča v civilnih zadevah, ki se nanašajo na:

[…]

(b) podelitev, izvrševanje, prenos, omejitev ali odvzem starševske odgovornosti.“

4. Člen 2 Uredbe št. 2201/2003 določa:

„V tej uredbi:

1. ‚sodišče‘ pomeni vse organe v državi članici, ki so v skladu s členom 1 pristojni za odločanje o zadevah s področja uporabe te uredbe;

[…]“

5. Člen 8(1) Uredbe št. 2201/2003, naslovljen „Splošna pristojnost“, določa:

„Sodišča države članice so pristojna v zadevah starševske odgovornosti v zvezi z otrokom, ki običajno prebiva v tisti državi članici v trenutku, ko je sodišče začelo postopek.“

6. Člen 12(1) in (2) Uredbe št. 2201/2003, naslovljen „Dogovor o pristojnosti“, določa:

„1. Sodišča države članice, ki so pristojna na podlagi člena 3 za zahtevek za razvezo, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze, so pristojna v vseh zadevah, ki se nanašajo na starševsko odgovornost, povezano z navedenim zahtevkom, če:

(a) ima vsaj en zakonec starševsko odgovornost do otroka;

in

(b) so zakonca in nosilci starševske odgovornosti pristojnost sodišč sprejeli izrecno ali na drugačen nedvoumen način v trenutku, ko se je pred sodiščem začel postopek, in je to v otrokovo korist.

2. Pristojnost, dodeljena v odstavku 1, preneha takoj, ko:

(a) je sodna odločba, s katero se ugodi zahtevku ali zavrne zahtevek za razvezo, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze, postala pravnomočna;

(b) v primeru, da postopki v zvezi s starševsko odgovornostjo na dan, naveden pod (a) še tečejo, sodna odločba v teh postopkih postane pravnomočna;

(c) se postopki iz (a) in (b) končajo zaradi nekega drugega razloga.

[…]“

7. Člen 15 Uredbe št. 2201/2003, naslovljen „Prenos pristojnosti na sodišče, ki je bolj primerno za odločanje o zadevi“, določa:

„1. Izjemoma lahko sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo, če menijo, da bi bilo sodišče druge države članice, s katero je otrok posebej povezan, primernejše za obravnavo zadeve ali njenega dela in če je to v korist otroka:

(a) prekinejo obravnavo zadeve ali njenega dela ter pozovejo stranke, naj začnejo postopek pri sodišču te druge države članice v skladu z odstavkom 4; ali

(b) zaprosijo sodišče druge države članice, naj prevzame pristojnost v skladu z odstavkom 5.

2. Odstavek 1 se uporabi:

(a) na pobudo stranke ali

(b) po uradni dolžnosti ali

(c) na podlagi zahteve sodišča druge države članice, s katero je otrok v skladu z odstavkom 3 posebej povezan.

S prenosom po uradni dolžnosti ali na podlagi zahteve sodišča druge države članice se mora strinjati vsaj ena od strank.

3. Za otroka se šteje, da je posebej povezan z državo članico v smislu odstavka 1, če je:

(a) otrok v njej pridobil običajno prebivališče, po tem ko se je začel postopek pred sodiščem iz odstavka 1, ali

(b) v njej prejšnje običajno prebivališče otroka ali

(c) otrok njen državljan ali

(d) v njej običajno prebivališče nosilca starševske odgovornosti ali

(e) v njej otrokovo premoženje in se zadeva tiče ukrepov za zaščito otroka, ki se nanašajo na upravljanje, ohranjanje in razpolaganje s tem premoženjem.

4. Sodišče države članice, ki je po vsebini pristojno, določi rok, v katerem je treba pred sodišči druge države članice začeti postopek v skladu z odstavkom 1.

Če sodišča v tem roku ne začnejo postopka, nadaljuje z izvrševanjem pristojnosti v skladu s členom od 8 do 14 sodišče, ki je začelo postopek.

5. Sodišča te druge države članice lahko, kadar je to zaradi posebnih okoliščin v korist otroka, sprejmejo pristojnost v šestih tednih od začetka postopka pred njimi v skladu z odstavkom 1(a) ali 1(b). V tem primeru [se] sodišče, pred katerim se je postopek najprej začel, odkloni pristojnost [izreče za nepristojno]. V nasprotnem primeru sodišče, pred katerim se je postopek najprej začel, nadaljuje z izvrševanjem pristojnosti v skladu s členi od 8 do 14.

6. Sodišča za namene tega člena sodelujejo neposredno ali preko osrednjih organov, določenih v skladu s členom 53.“

8. Člen 19 te uredbe, naslovljen „Litispendenca in sorodne pravde“, določa:

„[…]

2. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom v zvezi s starševsko odgovornostjo do istega otroka, sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekine svoj postopek, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.

3. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se sodišče, ki je drugo začelo postopek, izreče za nepristojno v korist prvega sodišča.

V tem primeru lahko stranka, ki je začela postopek pred sodiščem, ki je drugo začelo postopek, začne ta postopek pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek.“

9. Člen 23 te uredbe, naslovljen „Razlogi za nepriznanje sodnih odločb o starševski odgovornosti“, določa:

„Sodna odločba v zvezi s starševsko odgovornostjo se ne prizna:

[…]

(e) če je nezdružljiva s poznejšo sodno odločbo o starševski odgovornosti, izdano v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;

[…]“

B. Romunsko pravo

10. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da v Romuniji člen 448(1), točka 1, Codul de procedură civilă român (romunski zakonik o civilnem postopku) določa, da so prvostopenjske sodne odločbe o starševski odgovornosti izvršljive, tako da lahko na podlagi te določbe tožena stranka, če ta sodba ni razveljavljena, zahteva njeno izvršitev. Tako se v skladu z romunsko procesno zakonodajo izvršitev prvostopenjskih sodnih odločb o starševski odgovornosti ne more nehati, razen če je pritožbi ugodeno.

II. Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

11. Tožeča stranka, IQ, mati treh otrok, ki od leta 2012 z njo prebivajo v Združenem kraljestvu, je 26. novembra 2014 pri Judecătoria Cluj-Napoca (prvostopenjsko sodišče v Cluju-Napoci, Romunija) vložila tožbo za razvezo zakonske zveze proti očetu treh otrok, toženi stranki, JP, tujemu državljanu s prebivališčem v Floreştiju v Romuniji.

12. S to tožbo je tožeča stranka navedenemu sodišču predlagala tudi, naj se ji dodeli izključno izvajanje starševske skrbi za tri mladoletne otroke, rojene v zakonski zvezi, naj se odloči, da bodo otroci prebivali pri njej, toženi stranki pa naj se naloži plačilo preživnine.

13. Tožena stranka je vložila nasprotno tožbo, s katero je navedenemu sodišču predlagala, naj razglasi sporazumno razvezo zakonske zveze (ali podredno iz krivdnih razlogov na strani obeh zakoncev), odredi skupno izvajanje starševske skrbi za tri otroke, rojene v zakonski zvezi, in določi program za ohranjanje stikov z otroki.

14. Na obravnavi 28. septembra 2015 je Judecătoria Cluj-Napoca (prvostopenjsko sodišče v Cluju-Napoci) preverilo svojo pristojnost in se izreklo za pristojno za odločanje o zadevi. Ker sta se stranki dogovorili za sporazumno razvezo zakonske zveze, je to sodišče ugotovilo, da so izpolnjeni pogoji, da odloči o tem delu tožbenih predlogov. Zato je razglasilo sporazumno razvezo zakonske zveze in od dela tožbenih predlogov, ki so se nanašali na samo razvezo zakonske zveze, ločilo akcesorne dele tožbenih predlogov, glede katerih je nadaljevalo svoj preizkus z določitvijo datuma obravnave zaradi izvajanja dokazov.

15. Judecătoria Cluj-Napoca (prvostopenjsko sodišče v Cluju-Napoci) je s sodbo v civilni zadevi delno ugodilo tožbi tožeče stranke in nasprotni tožbi tožene stranke, odredilo skupno izvajanje starševske skrbi za tri otroke, rojene v zakonski zvezi, določilo prebivališče otrok po kraju stalnega prebivališča tožeče stranke, določilo znesek preživnine, ki jo mora tožena stranka plačevati za otroke, ter določilo program za ohranjanje stikov med očetom in otroki.

16. Mati in oče otrok sta 7. septembra 2016 pri predložitvenem sodišču vložila pritožbi zoper to sodbo.

17. IQ je pred tem sodiščem zahtevala dodelitev izključnega izvajanja starševske skrbi in zoženje programa za ohranjanje stikov med očetom in otroki. JP pa je zahteval, naj se ta program razširi.

18. IQ je 26. decembra 2016 pri High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Family Court), Birmingham (višje sodišče (Anglija in Wales), družinski oddelek (družinsko sodišče), Birmingham, Združeno kraljestvo) proti očetu otrok vložila predlog za odredbo o prepovedi približevanja. 3. januarja 2017 je predlagala še, naj to sodišče odloči o varstvu in vzgoji otrok.

19. Istega dne je to sodišče izdalo začasno odredbo, s katero je očetu prepovedalo približevanje otrokom do dokončne odločitve o zadevi. Poleg tega je 2. februarja 2017 pozvalo predložitveno sodišče, naj se izreče za nepristojno za obravnavanje zadeve, ker je prebivališče otrok glede na soglasje staršev v Združenem kraljestvu.

20. High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Family Court), Birmingham (višje sodišče (Anglija in Wales), družinski oddelek (družinsko sodišče), Birmingham) je s sklepom z dne 6. julija 2017 pozvalo predložitveno sodišče, naj na podlagi člena 15 Uredbe št. 2201/2003 zadevo prenese na navedeno sodišče Združenega kraljestva, saj imajo zadevni trije otroci vsaj od leta 2013 običajno prebivališče v Združenem kraljestvu, se pravi na območju njegove pristojnosti, in ne v Romuniji, in tako je bilo tudi med celotnim postopkom pred romunskimi sodišči.

21. Predložitveno sodišče navaja, da je v obravnavani zadevi sodišče, zaprošeno za prenos zadeve, v fazi pritožbe in da že obstaja sodna odločba, izdana na prvi stopnji.

22. Prav tako opozarja, da je sodba, ki jo je na prvi stopnji izdalo Judecătoria Cluj-Napoca (prvostopenjsko sodišče v Cluju-Napoci), v skladu s členom 448(1), točka 1, romunskega zakonika o civilnem postopku izvršljiva, tako da lahko tožena stranka, če sodba ni bila razveljavljena, zahteva njeno izvršitev.

23. Če bi predložitveno sodišče moralo na podlagi člena 15 Uredbe Bruselj II prenesti zadevo na sodišče Združenega kraljestva, ne bi moglo odločiti o pritožbi, tako da bi prvostopenjska odločba še naprej obstajala.

24. V teh okoliščinah je Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali se izraz ‚sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo‘ iz člena 15 nanaša tako na sodišča, ki odločajo o zadevi na prvi stopnji, kot tudi na sodišča, ki odločajo o pravnem sredstvu? Ugotoviti je treba, ali se zadeva lahko prenese na sodišče, ki je na podlagi člena 15 Uredbe

št. 2201/2003 primernejše za odločanje o zadevi, če je pristojno sodišče, zaprošeno za prenos zadeve na primernejše sodišče, pritožbeno sodišče, medtem ko je sodišče, ki je primernejše za odločanje o zadevi, prvostopenjsko sodišče.

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, kako bi moralo pristojno sodišče, ki zadevo prenese na primernejše sodišče, obravnavati sodno odločbo prvostopenjskega sodišča?“

III. Postopek pred Sodiščem

25. Pisno stališče sta vložili romunska vlada in Evropska komisija, stranki iz postopka v glavni stvari pa sta menili, da to ni potrebno. Obravnava ni bila predlagana, zato je Sodišče ni opravilo.

IV. Analiza

A. Prvo vprašanje

1. Povzetek stališč strank

26. Romunska vlada navaja, da je Sodišče razsodilo, da je zakonodajalec Evropske unije za zagotovitev upoštevanja otrokove koristi pri izvajanju pravil o pristojnosti v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo, kot izhaja iz uvodne izjave 12 Uredbe, uporabil merilo povezanosti.[3] Na podlagi tega merila se pristojnost sodišča v skladu s členom 8(1) Uredbe št. 2201/2003 načeloma določi po otrokovem običajnem prebivališču ob začetku postopka pred tem sodiščem.[4] Člen 12(1) Uredbe št. 2201/2003 – ki v bistvenem določa, da je sodišče, ki je na podlagi člena 3 iste uredbe pristojno za odločitev o zahtevku za razvezo zakonske zveze, pristojno tudi v vseh zadevah, ki se nanašajo na starševsko odgovornost, povezano s tem zahtevkom – naj bi pomenil izjemo od pravila o pristojnosti iz člena 8 Uredbe št. 2201/2003.

27. Najprej, romunska vlada v zvezi s členom 15(1) Uredbe št. 2201/2003 ugotavlja, da v navedeni uredbi ni opredeljen pojem „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“. Zato naj bi bilo treba ta pojem razlagati ob upoštevanju konteksta tega člena in ciljev, ki jim sledi navedena uredba.

28. Dalje, romunska vlada opozarja, da so pravila o pristojnosti v zvezi s starševsko odgovornostjo umeščena v poglavje II, oddelek 2, Uredbe št. 2201/2003, katerega del je člen 15. Tako je vsebinsko področje uporabe člena 15 Uredbe št. 2201/2003 enako kot za vsa pravila o pristojnosti, ki so določena v tem oddelku 2 poglavja II Uredbe št. 2201/2003.[5] Iz tega izhaja, da bi lahko bilo „pristojno sodišče“ v smislu člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003 katero koli od sodišč, pristojnih v zadevah starševske odgovornosti, iz členov od 8 do 14 Uredbe št. 2201/2003. Zato je po mnenju romunske vlade s členom 15 te uredbe sodišču, ki ga omenja, zaupana naloga, da odloči o zadevi v zvezi s starševsko odgovornostjo, na podlagi pristojnosti, vzpostavljene z Uredbo št. 2201/2003, in to neodvisno od tega, ali to sodišče sodi na prvi ali na pritožbeni stopnji.

3 Glej sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 45).

4 Glej sodbi z dne 15. februarja 2017, W in V (C-499/15, EU:C:2017:118, točka 52), ter z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 46).

5 Glej v tem smislu sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 30).

29. Nazadnje, romunska vlada meni, da se pojem „sodišča […], ki so po vsebini pristojna za zadevo“ iz člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003 ne nanaša samo na dejstvo, da gre za sodišče, ki je glede na svojo pristojnost upravičeno odločati po vsebini, ampak tudi na dejstvo, da se je zadevno sodišče izreklo za pristojno.

30. Romunska vlada navaja, da s členom 15(1) Uredbe št. 2201/2003 ni določena časovna omejitev glede tega, kdaj lahko sodišče, ki je po vsebini pristojno, prenese zadevo na sodišče, ki je primernejše za njeno obravnavo.

31. V zvezi s tem navaja, da v skladu s členom 12(2) Uredbe št. 2201/2003 dogovor o pristojnosti iz člena 12(1) te uredbe preneha veljati med drugim v trenutku, ko postane sodna odločba v zvezi s starševsko odgovornostjo pravnomočna, ali v trenutku, ko se je postopek končal iz kakega drugega razloga. V postopku v glavni stvari bi lahko sodišče, ki je prvo začelo postopek, na podlagi člena 15 Uredbe št. 2201/2003 preneslo zadevo na sodišče, ki je primernejše za njeno obravnavo, dokler ne preneha veljati dogovor o pristojnosti sodišča, ki je začelo postopek. Romunska vlada ocenjuje, da mora ob prenosu zadeve pristojno sodišče za vsak primer posebej preučiti med drugim to, ali so spoštovani pogoji iz člena 15 te uredbe. [6]

32. Tako bi v položaju, kakršen je ta v postopku v glavi stvari, moralo pristojno sodišče – torej sodišče, ki je prvo začelo obravnavati zadevo – preveriti, ali prenos zadeve na sodišče, ki je primernejše za njeno obravnavo, izpolnjuje pogoje iz člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003, oziroma natančneje, ali je sodišče, na katero namerava prenesti zadevo, primernejše za to, da bo v zadevi v zvezi s starševsko odgovornostjo izdalo sodno odločbo, ki bolj ustreza koristi otroka.

33. Romunska vlada predlaga, naj se na prvo vprašanje odgovori, da je treba določbe Uredbe št. 2201/2003 nasploh in še posebej člen 15 razlagati tako, da je z njimi v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, sodišču države članice, ki je po vsebini pristojno za zadevo v smislu člena 12(1) te uredbe, dovoljeno prenesti zadevo na sodišče druge države članice, za katero meni, da je primernejše za obravnavo zadeve, dokler ne preneha njegova pristojnost na podlagi člena 12(2) Uredbe št. 2201/2003.

34. Poleg tega bi moralo sodišče, ki je po vsebini pristojno za zadevo, analizirati in za vsak primer posebej ugotoviti, ali prenos zadeve, ki se obravnava na pritožbeni stopnji, izpolnjuje pogoje iz člena 15 Uredbe št. 2201/2003, oziroma natančneje, ali je sodišče, na katero namerava prenesti zadevo, primernejše za to, da bo razsodilo v zadevi v zvezi s starševsko odgovornostjo, in ali prenos zadeve bolj ustreza koristi otroka.

35. Po mnenju Komisije naj bi bil s členom 15(1) Uredbe št. 2201/2003 prenos pristojnosti dovoljen zgolj na sodišče „druge države članice, s katero je otrok posebej povezan“. Člen 15(3) Uredbe št. 2201/2003 naj bi vseboval izčrpen seznam meril, s katerimi je opredeljen pojem države članice, s katero je otrok posebej povezan. V tem smislu naj država članica, kjer ima otrok trenutno običajno prebivališče, ne bi bila navedena na tem seznamu, pri čemer pa naj bi pristojnost sodišč v državi običajnega prebivališča otroka pomenila temeljni kamen pristojnosti v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo.

36. Vendar Komisija meni, da v primeru, ko sta pristojni dve sodišči, ni mogoče izključiti uporabe člena 15 Uredbe št. 2201/2003. V nasprotju z *ratio legis* te določbe bi torej bilo, če bi se izključila uporaba te določbe za sodišče države članice, s katero je otrok posebej povezan.

6 Glej v tem smislu sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točke od 56 do 59).

37. Kar zadeva odnos med členoma 15 in 19 Uredbe št. 2201/2003 – čeprav slednji nalaga, da sodišče, ki je drugo začelo postopek, prekine odločanje, če je bila ugotovljena pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek – s to zahtevo ne bi smela biti izključena možnost, da sodišče, ki je drugo začelo postopek, poda zahtevo v skladu s členom 15(2)(c) Uredbe št. 2201/2003.

38. Komisija trdi, da izraz „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“ iz člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003 nikakor ne pomeni, da je ta možnost omejena na prvostopenjska sodišča.

39. Komisija meni, da je z *ratio legis* člena 15 Uredbe št. 2201/2003 sodišču dana diskrecijska pravica, ki mu omogoča, da se glede na okoliščine primera odloči za prenos pristojnosti – vendar pod pogojem, da je to v „korist otroka“.

2. Presoja

a) Uvod

40. V zelo kratki predložitveni odločbi, ki vsebuje le 21 točk, Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju) v bistvu (s prvim vprašanjem) sprašuje Sodišče, kako naj se razlaga pojem „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“ iz člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003, ter ali je na podlagi člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003 mogoč prenos pristojnosti na sodišče, ki je primernejše za odločanje o zadevi v glavni stvari, če je sodišče, ki prenese pristojnost, pritožbeno sodišče in če je sodišče, ki je primernejše za odločanje, prvostopenjsko sodišče.

41. Najprej je treba opozoriti, da je Sodišče že imelo priložnost razlagati določbo člena 15 Uredbe št. 2201/2003, ni pa se še izreklo o razlagi pojma „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“ iz odstavka 1 tega člena.

42. Tako se je v sodbi z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819), ki jo bom v teh sklepnih predlogih večkrat citiral in ki se je nanašala predvsem na razlago člena 15 Uredbe št. 2201/2003, nacionalno sodišče spraševalo o področju in pogojih uporabe te določbe, prav tako pa tudi o pojmu „sodišče, ki je bolj primerno za odločanje“ in merilih, upoštevnih za odločitev, katero je to sodišče, ter o pojmu „korist otroka“.[7] Sodišče je razsodilo, da pomeni zahteva, v skladu s katero mora biti prenos v otrokovo korist, da se mora pristojno sodišče glede na konkretne okoliščine zadeve med drugim prepričati, da ni nevarnosti, da bi nameravani prenos zadeve na sodišče druge države članice škodljivo vplival na položaj zadevnega otroka.[8]

43. Komisija navaja, da je značilnost obravnavane zadeve očitno položaj, v katerem dve sodišči kot podlago za svojo pristojnost v bistvu navajata Uredbo št. 2201/2003.

7 Glej tudi moje sklepne predloge v tej zadevi (C-428/15, EU:C:2016:458). Glej tudi podobno zadevo, o kateri je pred kratkim razsodilo Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva): v zadevi N (otroci) [2016] UKSC 15. Za analizo glej na primer Pirrung, J., *Forum (non) conveniens – Art. 15 EuEheVO vor zwei obersten Common law-Gerichten*, IPRax, 2017, 562, številka 6, za katerega sta tako Sodišče v zadevi D. (C-428/15) kot Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) *„auf unterschiedlichen Wegen zu richtigen Ergebnissen gekommen und haben einem besseren Verständnis der* forum non conveniens […]*-Regel in europäischen Sorgerechtsverfahren beigetragen“*.

8 Glej sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 61). Glej tudi sodbo z dne 19. novembra 2015, P (C-455/15 PPU, EU:C:2015:763), ki se nanaša zlasti na člen 23(a) Uredbe št. 2201/2003, v zvezi z razlogom za nepriznanje sodne odločbe v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo, temelječem na javnem redu, in ki posredno obravnava tudi razlago člena 15 Uredbe št. 2201/2003.

44. Glede na to se je lahko – ker je običajno prebivališče otrok od leta 2012, in to brez prekinitve med celotnim trajanjem postopka, očitno v Združenem kraljestvu – pristojnost romunskih sodišč (ki so prva začela postopek) v zvezi s starševsko odgovornostjo določila le na podlagi člena 12(1)[9] v povezavi s členom 3(1)(a), tretja alinea, Uredbe št. 2201/2003 („[kjer] [tožena] stranka običajno prebiva“), torej na podlagi akcesorne pristojnosti v odnosu do pristojnosti glede razveze zakonske zveze. Ta določba pomeni izjemo od pravila o pristojnosti iz člena 8 Uredbe št. 2201/2003.[10]

45. Čeprav je zakonsko zvezo razvezalo romunsko sodišče, se akcesorna pristojnost v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo še vedno ureja s členom 12(2)(b) Uredbe št. 2201/2003, dokler sodna odločba, izdana v taki zadevi, ne postane pravnomočna, kar pa se v obravnavani zadevi še ni zgodilo.

46. Ker imajo trije otroci običajno prebivališče v Združenem kraljestvu, kjer s svojo materjo živijo od leta 2012, sodišča Združenega kraljestva (ki so druga začela postopek na podlagi tožbe tožeče stranke) svojo pristojnost v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo utemeljujejo s členom 8 Uredbe št. 2201/2003.[11]

47. Zato menim, da je treba pojasniti, ali se člen 15 Uredbe št. 2201/2003 o prenosu pristojnosti uporablja za primer, ko so na podlagi te uredbe pristojna sodišča dveh držav članic, ali pa prenos pristojnosti dovoljuje zgolj na sodišča države, ki sicer na podlagi te uredbe ne bi bila pristojna.

48. V tem zadnjem primeru je odgovor preprost: člen 15 Uredbe št. 2201/2003 se za obravnavano zadevo ne bi uporabil. Postavljalo bi se torej zgolj preprosto vprašanje litispendence, ki bi ga bilo treba rešiti z uporabo člena 19 Uredbe št. 2201/2003.[12]

1) Ali se člen 15 Uredbe št. 2201/2003 uporabi, kadar so na podlagi te uredbe po vsebini pristojna sodišča dveh držav članic?

49. Uredba št. 2201/2003 v členu 15 vsebuje inovativno pravilo, ki kot izjema dovoljuje sodišču, ki je začelo postopek in ki je po vsebini pristojno za zadevo, da zadevo prenese na sodišče druge države članice, če je slednje primernejše za njeno obravnavo. To lahko stori v celoti ali pa prenese le določen del.[13]

50. Kajti „[n]a področju starševske odgovornosti je ena od velikih novosti, uvedenih z Uredbo [št. 2201/2003] – ki v tem sledi [Konvenciji z dne 19. oktobra 1996 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju, uveljavljanju in sodelovanju glede starševske odgovornosti in ukrepov za varstvo otrok (v nadaljevanju: Haaška konvencija iz leta 1996)] – to, da je vzpostavljen mehanizem dialoga med evropskimi sodišči, ki temelji na presoji njihove pristojnosti glede na premisleke

9 Glej točki 2 in 10 predložitvene odločbe.

10 Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi W in V (C-499/15, EU:C:2016:920, točka 51).

11 „Kar zadeva okvir, v katerega se umeščata člena 8(1) in 12(3) Uredbe št. 2201/2003, je v uvodni izjavi 12 te uredbe navedeno, da je v prvi vrsti pristojna država članica, v kateri ima otrok običajno prebivališče. Člen 8(1) te uredbe v skladu s to uvodno izjavo določa, da se splošna pristojnost v zadevah starševske odgovornosti določi glede na to prebivališče“ (sodba z dne 1. oktobra 2014, E., C-436/13, EU:C:2014:2246, točka 41).

12 Če bi se uporabljal zgolj člen 19, bi se moralo – ker je jasno, da je predmet obeh postopkov, kar zadeva starševsko odgovornost, isti – sodišče Združenega kraljestva izreči za nepristojno, saj je drugo začelo postopek. Glej v tem smislu zadevo Liberato (C-386/17), ki trenutno teče pred Sodiščem, v kateri je Sodišču postavljeno vprašanje o posledicah očitne kršitve pravil o litispendenci iz člena 19 Uredbe št. 2201/2003 v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo. Predložitveno sodišče želi izvedeti, ali lahko taka kršitev prepreči priznanje sodne odločbe, pri sprejetju katere so bila kršena navedena pravila, ker bi ta odločba nasprotovala javnemu redu države članice, v kateri se zahteva priznanje, ob upoštevanju člena 24 Uredbe št. 2201/2003 ali ob obveznih procesnih določb javnega reda prava Unije.

13 Glej Praktični vodnik za izvajanje Uredbe Bruselj IIa, ki ga je objavila Evropska komisija, 2015, dostopen na http://e-justice.europa.eu, str. 34.

o smotrnosti. Člen 15 [Uredbe št. 2201/2003] [– izjemna določba,[14] ki pa jo pogosto štejejo za nekoliko zapleteno –], ki se zgleduje po doktrini *forum non conveniens*, omogoča ‚prenos' zadeve na sodišče, ki je primernejše za odločanje o tej zadevi (primerjaj s členoma 8 in 9 Haaške konvencije iz leta 1996 […], ki mehanizem razdelita na prenos pristojnosti – *forum non conveniens*] in na prevzem pristojnosti [– *forum conveniens*] […])".[15]

51. S členom 8 Haaške konvencije iz leta 1996 je omogočeno, da kadar pristojni organ meni, da bi organ druge države pogodbenice „bolje" presodil otrokove koristi, vedno poda zaprosilo. Na podlagi člena 8(2)(d) Haaške konvencije iz leta 1996 obstoj dejanske povezave z otrokom pomeni element za presojo merila organa, ki lahko „bolje" presodi otrokove koristi, ne ustvarja pa obveznosti.

52. Čeprav načina delovanja mehanizmov Uredbe št. 2201/2003 in Haaške konvencije iz leta 1996 nista enaka, ne vidim nikakršnega načelnega razloga, zakaj člena 15 Uredbe 2201/2003 ne bi mogli uporabiti v primeru „konkurence" pristojnosti, torej kadar sta na podlagi te uredbe pristojni dve sodišči (različnih držav članic).

53. Menim namreč, da mora biti tak prenos pristojnosti toliko bolj dovoljen s členom 15 Uredbe št. 2201/2003, saj mora biti sodišče, kateremu naj bi se zadeva prenesla, *ex hypothesi* tesno povezano z otrokom.

54. Člen 15(1) Uredbe št. 2201/2003 namreč prenos neke zadeve na sodišče države članice, druge od tiste, v kateri je sodišče, ki je običajno pristojno, omogoča le v primeru, da – kot to izhaja iz uvodne izjave 13 te uredbe – ta prenos po eni strani izpolnjuje stroge posebne pogoje[16] in je po drugi strani mogoč le izjemoma[17].

55. Najprej, kot je Sodišče razsodilo v sodbi z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 50), je v skladu s členom 15(1) Uredbe št. 2201/2003 prenos zadeve v zvezi s starševsko odgovornostjo s sodišča ene države članice mogoče izvesti le na sodišče druge države članice, s katero je zadevni otrok „posebej povezan".

56. Dalje, v skladu s sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 51) se je treba za dokaz o obstoju te povezanosti v neki zadevi sklicevati na elemente, ki so taksativno našteti v členu 15(3), od (a) do (e), Uredbe št. 2201/2003. Iz tega izhaja, da so iz mehanizma prenosa vnaprej izključene zadeve, v katerih ti elementi niso prisotni.

14 Če upoštevamo različne evropske pravne sisteme ter zlasti sistema Bruselj I in Bruselj Ia, ki ne omogočajo takega pravosodnega sodelovanja med državami članicami (vsaj zaenkrat ne). Glej sodbo z dne 1. marca 2005, Owusu (C-281/02, EU:C:2005:120, točki 38 in 41), v kateri je Sodišče ocenilo, da „uporaba teorije *forum non conveniens*, ki pušča širok prostor proste presoje sodečemu sodniku, kar zadeva vprašanje, ali bi bilo neko tuje sodišče primernejše za obravnavanje temelja nekega spora, taka, da lahko ogrozi predvidljivost pravil o pristojnosti, določenih z Bruseljsko konvencijo, zlasti tisto iz člena 2, in posledično tudi načelo pravne varnosti, na katerem ta konvencija temelji". Glej v tem smislu na primer Ni Shuilleabhain, M., *Cross-Border Divorce Law, Brussels II bis*, Oxford University Press, 2010, str. 202 in naslednje (avtor na str. 225 predlaga, naj se v novo zakonodajo vstavi določba, ki bi posnemala člen 15 Uredbe št. 2201/2003 in ki bi hkrati v določenih okoliščinah omogočala prenos zadev v zvezi z razvezo zakonske zveze).

15 Gallant, E., *Le forum non conveniens de l'article 15 du règlement Bruxelles II bis* (*affaire C-428/15, D*), Revue critique de droit international privé (RCDIP), 2017, str. 464. Glede člena 15 glej tudi: Ancel, B., in Muir Watt, H., *L'intérêt supérieur de l'enfant dans le concert des juridictions: le règlement Bruxelles II bis*, RCDIP, 2005, str. 569, Gallant, E., *Règlement II bis*, Rép. Internat. Dalloz, 2007, posebna št. 157, in Joubert, N., *Autorité parentale*, J.-Cl. int. fasc. 549-20, 172.

16 Na primer: „*In Spain, a decision from the Supreme Court which refused to transfer the jurisdiction to a Belgian court, whereas the whole family was now living in Belgium. The refus[al] was based on the fact that a significant period of time had elapsed since the beginning of the proceedings and that the best interests of the child required a quick resolution of his situation*" (glej sodbo Tribunal supremo z dne 7. julija 2011, 496/2011, SP/SENT/639104), ta odlomek je citiran v Pataut, E., in Gallant, E., *in* Magnus, U., in Mankowski, P. (urednika), *ECPIL – European Commentaries on Private International Law, Brussels II bis Regulation*, Otto Schmidt, 2017, str. 175. Glej tudi sodbo [2016] UKSC 15, navedeno v opombi 7.

17 Glej sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 47).

57. V skladu s točko 53 iste sodbe se prva elementa nanašata na pridobljeno prebivališče zadevnega otroka v drugi zadevni državi članici bodisi pred začetkom postopka pred običajno pristojnim sodiščem bodisi po njegovem začetku, v skladu z njeno točko 52 pa ta elementa odražata povezanost med otrokom, na katerega se zadeva nanaša, in drugo državo članico kot tisto, v kateri je sodišče, ki je pristojno za vsebinsko odločanje na podlagi člena 8(1) Uredbe št. 2201/2003.

58. Zato je jasno, da država članica, v kateri ima otrok trenutno običajno prebivališče, ni navedena med državami, naštetimi v tej določbi, pri čemer pa pristojnost sodišč v državi običajnega prebivališča otroka pomeni temeljni kamen pristojnosti v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo. To dejstvo očitno kaže, da je člen 15 Uredbe št. 2201/2003 namenjen izključno pridobitvi pristojnosti s prenosom na sodišča države članice, ki na podlagi Uredbe št. 2201/2003 še niso bila pristojna za obravnavanje zadeve.

59. Kljub temu menim, da to nikakor ne preprečuje, da bi bilo mogoče člen 15 te uredbe uporabiti v primeru, ko sta pristojni dve sodišči, *a fortiori* če se strinjata, da je eno od njiju primernejše od drugega za odločanje v zadevi.

60. Menim namreč (tako kot Komisija), da zdrava pamet narekuje, da „trenutno običajno prebivališče“ v neki državi članici, ki pomeni temeljni kamen pristojnosti v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo, nujno pomeni tesnejšo povezavo kot prejšnje prebivališče (kot samo priznava tudi romunsko sodišče). Člen 15 Uredbe št. 2201/2003 – ki bi moral dovoljevati določeno prožnost v izjemnih primerih, da bi se bolje zaščitila korist otroka – govori v prid takšni razlagi izraza „posebej povezan z državo članico“, ki vključuje trenutno običajno prebivališče (v obravnavani zadevi od leta 2012) otroka v neki državi članici, kar pomeni uporabo te določbe v primerih, v katerih je sodišče, ki je primernejše za odločanje, že pristojno na podlagi Uredbe št. 2201/2003.

61. Ta teza je podprta tudi v pravni teoriji.

62. Prvič, „[*Article 15 is about] a court having jurisdiction as to the substance of the matter pursuant to Articles 8-14 of the Regulation [transferring jurisdiction to a Member State] not necessarily also having jurisdiction pursuant to Article 8 et seq. of the Regulation*“.[18]

63. Drugič, „[*a]nother and far more important principle laid down in Article 15(1) is that this transfer can be for the benefit of any Member State's court. The provision states that this transfer should concern a court ‚with which the child has a particular connection', and the exact nature of these connections is listed in paragraph (3). However, Article 15(1) does not require that the designated court would otherwise have jurisdiction over the subject matter. Therefore, the transfer mechanism is […] [one] allowing a competent court to transfer a case to any Member State court, provided that the particular connection is identified. This analysis implies that Article 15 is not only a court cooperation provision, but contains also a jurisdictional rule. The effect of this rule is to give jurisdiction to any Member State court, providing there is a particular connection between the court and the child*“,[19] za kar pa očitno ne gre v obravnavani zadevi.

64. Zato: „*Article 15(1) can therefore be analysed in connection with Article 12(3) of the Regulation, which also provides for a very open jurisdictional rule. The difference lies [in] the fact that Article 12(3) relies on party autonomy, whereas Article 15(1) relies on judicial cooperation. The bases of jurisdiction are therefore very different, but the main effect of both provisions is very similar: giving jurisdiction to a court that is not designated by any of the connecting factors of the Regulation*“.[20]

65. Iz zgoraj navedenega izhaja, da se člen 15 Uredbe št. 2201/2003 uporabi za obravnavano zadevo.

18 Staudinger-Pirrung, BGB, Vorbem C-H zu Art. 19 EGBGB, Internationales Kindschaftsrecht, 2009, Art 15 Regulation No 2201/2003, para. C 89.

19 Moj poudarek. Glej Pataut, E., in Gallant, E., op. cit., str. 176.

20 Glej Pataut, E., in Gallant, E., op. cit., str. 176.

2) Pojem „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“

66. Opozarjam, da ta pojem kot tak v Uredbi št. 2201/2003 ni opredeljen.

67. V tem okviru je treba ta pojem razlagati ob upoštevanju konteksta člena 15 in ciljev, ki jim sledi Uredba št. 2201/2003. [21]

68. Zato menim (tako kot romunska vlada), da je treba pojem „sodišča […], ki so po vsebini pristojna za zadevo“ razlagati ob upoštevanju pojma „sodišče“. Glede na člen 2, točka 1, Uredbe št. 2201/2003 pomeni „sodišče“ vse organe v državi članici, ki so v skladu s členom 1 te uredbe pristojni za odločanje o zadevah s področja uporabe Uredbe št. 2201/2003. [22]

69. V skladu s sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 61), je treba člen 15(1) Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da se mora pristojno sodišče države članice – da bi lahko štelo, da je sodišče druge države članice, s katero je otrok posebej povezan, primernejše – prepričati, da lahko prenos zadeve na to sodišče prinese dejansko in konkretno dodano vrednost pri preučitvi te zadeve, med drugim ob upoštevanju postopkovnih pravil, ki se uporabljajo v navedeni drugi državi članici, in da se mora pristojno sodišče države članice – da bi lahko štelo, da je tak prenos v otrokovo korist – zlasti prepričati, da ni nevarnosti, da bi imel navedeni prenos škodljiv vpliv na otrokov položaj.

70. Glede tega zadostuje ugotovitev, da nič v uporabljenih izrazih („sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“) ne kaže na to, da bi bila možnost prenosa pristojnosti na podlagi člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003 omejena na prvostopenjska sodišča.

71. Ker ima sodišče izvora precejšnjo diskrecijsko pravico, ki mu omogoča sprejetje odločitve o prenosu pristojnosti (kar je navsezadnje logično, saj je v skladu s teorijo *forum non conveniens*, na kateri temelji postopek prenosa iz člena 15 Uredbe št. 2201/2003), menim (tako kot Komisija), da ni nobenega razloga, da bi bila ta diskrecijska pravica pridržana prvostopenjskemu sodišču. Toliko bolj, če se lahko možnost prenosa pristojnosti pojavi šele ob preizkusu zadeve s strani sodišča višje stopnje.

72. V obravnavani zadevi je bil namreč postopek pred romunskimi sodišči – ko je bila prejeta zahteva za prenos s strani sodišča Združenega kraljestva, na katero se je mati obrnila približno dve leti po tem, ko je začela postopek pri romunskem sodišču – v fazi preizkusa pri pritožbenem sodišču. Ves čas postopka so otroci prebivali v Združenem kraljestvu. Če bo postopek v Romuniji tekel svojo pot, bo treba otroke tam zaslišati in morda se bo izkazalo, da je treba pridobiti mnenje britanskega izvedenca, da bi se lahko pravilno pretehtala odločitev, ki jo bo treba sprejeti v zvezi s starševsko odgovornostjo (varstvo in pravica do stikov). To bi lahko zvišalo stroške in podaljšalo trajanje postopka, pri čemer je v korist otroka vedno, da so sodne odločbe na tem področju izdane čim hitreje.

73. Zato je treba izraz „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“ iz člena 15 Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da se nanaša tudi na pritožbena sodišča, ki lahko bodisi na zahtevo bodisi na lastno pobudo zadevo prenesejo na primernejše sodišče druge države članice, če so izpolnjeni pogoji iz člena 15 Uredbe št. 2201/2003.

21 Glej po analogiji sodbo z dne 27. oktobra 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819, točka 41).

22 V skladu s členom 1 se Uredba med drugim uporablja za zahtevke, ki se nanašajo na razvezo in starševsko odgovornost.

B. Drugo vprašanje

1. Povzetek stališč strank

74. Romunska vlada navaja, da Uredba 2201/2003 temelji na načelih sodelovanja in medsebojnega zaupanja med sodišči – načelih, ki vodijo k medsebojnemu priznavanju in izvršitvi sodnih odločb, izdanih v državah članicah.[23] Po mnenju Sodišča je za načelo medsebojnega zaupanja značilno, da sodišče države članice, ki prejme zahtevek v zadevi starševske odgovornosti, preveri svojo pristojnost glede na člene od 8 do 14 Uredbe št. 2201/2003.[24] Kot je natančneje določeno v členu 24 Uredbe št. 2201/2003, sodišča drugih držav članic ne smejo preverjati presoje sodišča, ki je prvo začelo postopek, o njegovi pristojnosti.[25]

75. Poleg tega naj bi bil namen pravnih določb o prenosu preprečiti, da se vodijo vzporedni postopki pred sodišči v različnih državah članicah in da so izdane nasprotujoče si sodne odločbe.

76. Romunska vlada predlaga, naj se na drugo vprašanje odgovori, da je treba določbe Uredbe št. 2201/2003 nasploh in še posebej člen 15 razlagati tako, da je z njimi v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, dovoljeno, da se – kadar se pristojno sodišče na podlagi člena 15(1) Uredbe št. 2201/2003 odloči, da bo zadevo preneslo na sodišče, ki je primernejše za odločanje, to sodišče pa na podlagi člena 15(5), prvi stavek, te uredbe sprejme to zadevo – sodišče, ki je prvo začelo postopek, na podlagi člena 15(5), drugi stavek, iste uredbe izreče za nepristojno.

77. Komisija v bistvu trdi, da bo v primeru prenosa pristojnosti na sodišče v drugi državi članici sodna odločba, izdana na prvi stopnji, imela učinke, ki so ji dani z nacionalnim pravom, dokler ne bo spremenjena ali z učinkom *ex nunc* nadomeščena z novo sodno odločbo drugega sodišča, ki izvršuje pristojnost na podlagi Uredbe št. 2201/2003.

2. Presoja

78. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje – če bo odgovor na prvo vprašanje pritrdilen – kakšne obravnave naj bi bila deležna sodna odločba, ki jo na prvi stopnji izda romunsko sodišče, če bi bila zadeva prenesena na sodišče, ki je primernejše za odločanje o zadevi iz postopka v glavni stvari.

79. Na podlagi člena 448(1), točka 1, romunskega zakonika o civilnem postopku so prvostopenjske sodne odločbe o starševski odgovornosti izvršljive in lahko tožena stranka, če ta sodba ni razveljavljena, zahteva njeno izvršitev.

80. Komisija navaja, da je – kar zadeva obravnavanje sodne odločbe, ki jo izrečejo romunska prvostopenjska sodišča pred morebitnim prenosom pristojnosti s strani pritožbenega sodišča, ki je v obravnavani zadevi predložitveno sodišče – čeprav je v uvodni izjavi 13 Uredbe št. 2201/2003 omenjen prenos „zadeve“, v besedilu odstavkov 1 in 5 člena 15 Uredbe št. 2201/2003 omenjen zgolj prenos ali izvrševanje sodne „pristojnosti“.

81. V skladu s členom 15(5) Uredbe št. 2201/2003 se sodišče, ki je prvo začelo postopek, bodisi izreče za nepristojno, če se je sodišče druge države članice izreklo za pristojno, in tako konča postopek, ki teče pred njim, bodisi – v nasprotnem primeru – nadaljuje z izvrševanjem pristojnosti.

23 Glej sodbo z dne 15. februarja 2017, W in V (C-499/15, EU:C:2017:118, točka 50).

24 Glej sodbo z dne 15. julija 2010, Purrucker (C-256/09, EU:C:2010:437, točka 73).

25 Glej sodbo z dne 15. julija 2010, Purrucker (C-256/09, EU:C:2010:437, točka 74).

82. Povedano drugače, dokler je veljavna zahteva za prenos pristojnosti, teče postopek v zadevi pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek v tej zadevi. Zato mora slednje, če v tem obdobju zazna obstoj neposrednega tveganja za otroka, izvrševati svojo pristojnost v skladu z Uredbo št. 2201/2003 zaradi sprejetja vseh potrebnih ukrepov za zaščito otroka. Ti ukrepi so pravno priznani na podlagi Uredbe št. 2201/2003 (člen 21, naslovljen „Priznanje sodne odločbe“) in ostanejo veljavni, dokler se sodišče druge države članice, ki je pristalo na izvrševanje svoje pristojnosti, ne odloči, da jih bo odpravilo ali spremenilo.

83. Tudi obravnavanje sodne odločbe, izdane na prvi stopnji, mora biti urejeno v sladu z nacionalnim pravom države članice, ki je prenesla pristojnost.

84. Menim (tako kot Komisija), da ko se bo sodišče, ki je predlagalo prenos, izreklo za nepristojno in ko se bodo začeli novi postopki, bo lahko pristojnost izvrševalo sodišče zaprošene države članice, na katerega je bila pristojnost prenesena.

85. Opozarjam, da se člen 21 in naslednji Uredbe št. 2201/2003 nanašajo na priznavanje in izvršitev sodnih odločb in da je v njenem členu 23(e) določeno predvsem, da se sodna odločba v zvezi s starševsko odgovornostjo ne prizna, če je nezdružljiva s poznejšo sodno odločbo s tega področja, izdano v državi članici, v kateri se zahteva priznanje.

86. Iz tega je razvidno, da bo sodna odločba, ki jo je na prvi stopnji izdalo romunsko sodišče, ustvarjala učinke, ki so ji priznani z nacionalnim pravom, dokler ne bo spremenjena ali z učinkom *ex nunc* nadomeščena z novo sodno odločbo katerega koli drugega sodišča, ki izvršuje pristojnost na podlagi Uredbe št. 2201/2003.

V. Predlog

87. Zato Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je predložilo Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju, Romunija), odgovori:

1. Izraz „sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo“ iz člena 15 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 se nanaša tudi na pritožbena sodišča, ki lahko bodisi na zahtevo bodisi na lastno pobudo zadevo prenesejo na primernejše sodišče druge države članice, če so izpolnjeni pogoji iz člena 15 Uredbe št. 2201/2003.

2. Pritožbeno sodišče, ki je preneslo pristojnost na sodišče druge države članice, se izreče za nepristojno v skladu s členom 15(5) Uredbe št. 2201/2003, s čimer se konča postopek pred njim v skladu z njegovim nacionalnim procesnim pravom. Sodna odločba, izdana na prvi stopnji v zadevnem postopku, bo ustvarjala učinke, ki so ji priznani s tem nacionalnim pravom, dokler ne bo spremenjena ali z učinkom *ex nunc* nadomeščena z novo sodno odločbo katerega koli drugega sodišča, ki izvršuje pristojnost na podlagi Uredbe št. 2201/2003.